

feiten en meningen uit de media- wereld

J. SERVAES

EN

W. VAN DER BIESEN

Begin juli 1976 verklaarde Minister van Verkeerswezen Chabert dat RECLAME langs KABELTELEVISIE - om technische en financiële redenen - haast niet te vermijden is. Bovendien zou het «wegknippen» van de reclame, aldus de Minister, psychologisch inopportuun zijn en een indruk van censuur verwekken. Artikel 21 van het Koninklijk Besluit (van 24 december 1966) inzake de teledistributiemaatschappijen verbiedt nochtans formeel «het verdelen van de reclamegedeelten van buitenlandse programma's en van de programma's van buitenlandse reclamezenders».

Op 1 september 1976 geeft Minister Chabert aan de Regie voor Telefoon en Telegrafie de toestemming om - via een straalverbinding - het signaal van de RTL (de commerciële Luxemburgse TV) door te geven aan de TV-Oost (de Gentse kabeltelevisiemaatschappij). Op die wijze komt de RTL ook op de Vlaamse TV-schermen, wat te Brussel en in Wallonië reeds lange tijd het geval is. Een en ander lokt voortdurend protesten uit o.a. van de Raad voor het Verbruik, van het Onderzoeks- en Informatiecentrum van Verbruiksorganisaties en van het B.S.P.-partijbureau. «Humo» spreekt van een goed in elkaar zittend scenario :

«... met de RTL wordt een paard van Troje binnengehaald dat de tegenstanders van reclame op de BRT de laatste argumenten uit de handen moet slaan».

Het Sovjetrussische persbureau NOVOSTI dat zich - in tegenstelling tot het officiële persorgaan Tass - onafhankelijk opstelde, zal verdwijnen. In westerse kringen meent men dat het gaat om een reorganisatie om de nieuwsgaring te centraliseren met het oog op de komende Olympische Spelen in Moskou.

Gedurende de eerste 4 maanden van 1976 verwierven de Nederlandse dagbladen 48 % van het totale advertentie-aanbod ; (dit is een stijging met 3 % t.o.v. 1975) de tijdschriften kregen 28 % (-1 %), de televisie 22 % (- 1 %) en de radio amper 2 % (- 1%). Het totaalvolume van de ADVERTENTIES IN DE NEDERLANDSE DAGBLADEN evolueerde voor het eerste halfjaar van 9,5 miljoen millimeter in 1974 over 8,9 miljoen mm in 1975 terug naar 9,1 miljoen mm in 1976.

De dagbladen maken het advertentieverlies ten gevolge van de economische crisis en de invoering van de etherreclame nog niet geheel goed. In de periode 1967-1972 verloren de dagbladen 12 % van hun marktaandeel aan de STER. In diezelfde periode bleef het marktaandeel van de tijdschriften gelijk. In de periode 1973-1976 daarentegen heroverden de dagbladen 8 % vooral ten koste van de tijdschriften die met 5 % achteruitgingen en van de STER die 2 % verloor.

Op 20 september nam Rita Mulier - na interne strubbelingen - ontslag als hoofdredactrice van het weekblad «DE NIEUWE». Mark Grammens, de vroegere hoofdredacteur, heeft de verantwoordelijkheid voor de uitgave opnieuw op zich genomen. Grammens is ook directeur van het «Tijdschrift voor Diplomatie».

Volgens het weekblad «Knack» heeft het BREBART-IMPERIUM («La Dernière Heure», «La Libre Belgique» en verscheidene weekbladen) een «reusachtige achterstand» opgelopen in de stortingen voor maatschappelijke zekerheid. Naast deze schulden moet Maurice Brébart ieder trimester ook nog 11 miljoen Fr. leasing afbetalen bij de maatschappij Fininvest (NIM, Anhyp en Brussel-Lambert). Een en ander zou verband houden met de nieuwe building die Brébart aan de Jacquainlaan te Brussel gebouwd heeft. Het personeel vreest voor een - na de Standaard-affaire - nieuw «grootscheeps incident».

Op 4 augustus 1976 overleed op 82-jarige leeftijd LORD THOMSON OF FLEET OF NORTHBRIDGE, de in Canada geboren Britse krantenmagnaat. Zijn imperium - het grootste ter wereld - omvatte meer dan 200 dag- en weekbladen in 10 landen, TV-belangen in 16 en radiostations in 10 landen. Daartoe behoren o.a. «The Times», «The Sunday Times» en «The Scotsman». Daarnaast was hij directeur van het Britse persagentschap Reuter, eigenaar van 4 reisbureaus, 19 drukkerijen, vrachtvervoerbedrijven, en had aandelen in de Noordzee-oliewinning en tal van andere zakenbelangen.

Alhoewel hij zich niet direct inliet met het redactionele beleid van zijn kranten, wendde hij wel zijn invloed aan bij de benoeming van commentaar-schrijvers. Tot die opinies behoorden een overtuigende verdediging van de vrije onderneming, van het behoud van de doodstraf, van de herbewapening van Duitsland en van de Britse toetreding tot de EEG. Over het algemeen liet Thomson zijn redacties echter een grote mate van vrijheid. Het vermogen van het Thomson-concern wordt geschat op ongeveer 14 miljard Fr.

De NV Astra, met voorzitter Ludo van Thillo, heeft op 20 augustus 1976 50 procent van de aandelen van het weekblad «DE POST» verkocht aan de groep-Hoste («Het Laatste Nieuws»). Het is de bedoeling om tot een nauwe redactionele en publicitaire samenwerking te komen tussen «De Post», «Kwik» en «Zondagsnieuws». «De Post» zal voortaan worden opgesteld in Brussel, maar blijft gedrukt op de persen van NV Astra in Deurne. Alleen Jef Anthierens blijft nog op de redactie van het weekblad.

Op 30 augustus 1976 werd de hoofdredacteur van «VOLKSGAZET», JOS VAN EYNDE, in de bloempjes gezet omdat hij vijftig jaar journalist is. Hij trad inderdaad op 30 oogst 1926 in dienst van het Antwerps socialistisch dagblad waaraan hij onafgebroken verbonden bleef. Ondertussen is hij ook reeds 32 jaar hoofdredacteur van dezelfde krant. Jos Van Eynde wordt algemeen aangezien als een van de beste Belgische editorialisten. Tot nog toe heeft hij meer dan 6.500 hoofdartikels op z'n actief. Hij wordt vooral gewaardeerd om z'n directe, volkse en gepassioneerde stijl.

De Bond van Bedienden, Technici en Kaders (BBTK) van het ABVV organiseerde op 4 september 1976 een colloquium over de toekomst van het PERSAGENTSCHAP BELGA en over de wijze waarop het zijn informatieopdracht het best kan vervullen. De problemen waar Belga mee worstelt, zijn volgens de BBTK nauw verbonden met de crisissituatie waarin

de Belgische pers verkeert. De grote dagbladen, die willen bezuinigen, denken er gerogeld aan hun abonnement bij Belga op te zeggen en samen een eigen persagentschap op te richten. Die oplossing zou niet alleen de werkgelegenheid bij het persagentschap sterk verminderen, ze zou tegelijk Belga tot een hulpbureau degraderen. De kleinere dagbladen, die niet over een eigen staf beschikken, en die dus van Belga afhankelijk blijven, zouden de waaier van onderwerpen en de kwaliteit van de aangeboden informatie gevoelig zien verminderen. De BBTK noemt die evolutie een bedreiging voor de vrije pers, waarbij grote persgroepen het monopolie van de informatie zouden verwerven. De BBTK stelt daarom voor Belga te veranderen in een nationaal persagentschap, daar waar het nu eigendom is van de persbedrijven die tegelijk eigenaars en klanten zijn. Er wordt daarbij gedacht aan een openbare dienst naar het voorbeeld van de BRT-RTB, waar de journalisten over een statuut beschikken dat het pluralisme van de informatie waarborgt.

In de SOVJET-UNIE kijken meer dan 190 miljoen mensen of 75 % van de bevolking televisie. Omwille van de uitgestrektheid van het land worden er speciale TV-kanalen en verschillende technieken gebruikt om de programma's vanuit Moskou naar de andere steden over te brengen. Ongeveer 400 stations, 1400 zenders en 70 satellietstations zorgen voor een goede ontvangst. Het «Spoetnik-communicatie»-systeem is reeds van in 1965 in gebruik; sinds 1967 wordt er in kleur uitgezonden.

De Japanse film «Het Rijk der Zinnen» van de cineast Nagisa Oshima werd op zaterdag 25 september 1976 op last van het Brussels parket IN BESLAG GENOMEN omdat hij in strijd zou zijn met de goede zeden. Enkele dagen voordien was deze prent door de Belgische filmcritici bijna unaniem als een meesterwerk bestempeld. Hoewel deze film o.a. in Frankrijk in het normale bioscoopcircuit loopt, had de Belgische verdeler hem op eigen initiatief reeds met twaalf minuten ingekort. Van diverse zijden werd tegen deze inbeslagname geprotesteerd.

In Nederland werd op 2 en 3 oktober 1976 het 25-JARIG BESTAAN VAN DE TELEVISIE herdacht met telkens een dagprogramma (vanaf 8 uur 's ochtends) waarin onder de titel «Reprise-theater» werd teruggekeken op de programma's die sinds 1951 de ether ingingen. Het hoogtepunt van de viering was echter een vierdelig gelegenheidsprogramma, een show-documentaire over het fenomeen televisie, met als titel «Een dure grap».

In haar strijd tegen de zwartkijkers en -luisteraars heeft de regering besloten het stelsel van het KIJK- EN LUISTERGELD te hervormen. In 1975 werden belastingen betaald voor 700.000 huisradio's, 1.100.000 draagbare radio's 925.000 autoradio's, 873.000 zwartwit televisie toestellen en 145.000 kleuren-TV's. Dit bracht de schatkist 5,3 miljard fr op en voor 1976 zal dat vermoedelijk 5,6 miljard worden. Naar schatting wordt 15 tot 20 procent - d.w.z. 1 miljard fr. - voor de radio- en televisiebelasting ontdoken.

Het stelsel van belasting per toestel wordt vanaf 1978 vervangen door gezinsvergunningen voor radio- en/of televisietoestellen. Daarnaast blijft er een afzonderlijke vergunning voor de autoradio. Het jaar 1977 wordt een overgangsjaar, waarbij iedereen de kans krijgt zich in regel te stellen.

Op 27 oktober 1976 hebben de onderhandelaars van de ALGEMENE BELGISCHE PERSBOND en van de BEROEPSUNIE VAN DE BELGISCHE PERS een beginsel-akkoord aanvaard over de FUSIE van beide organisaties in één enkele beweging die al de beroepsjournalisten verenigt. Het is de bedoeling om in het voorjaar van 1977 definitief samen te smelten. Tot nog toe werkte de Algemene Belgische Persbond eerder op het deontologisch vlak, de Beroepsunie daarentegen evolueerde naar een syndicaat en sluit o.m. met de Vereniging van de Dagblad-uitgevers collectieve arbeidsovereenkomsten af.

Op 15 november 1976 overleed te Neuilly (nabij Parijs) de 72-jarige Franse acteur JEAN GABIN. Als jongste van zeven kinderen werd hij in Parijs geboren op 17 mei 1904 als Jean Alexis Moncorge. Na enkele jaren handarbeider te zijn geweest (z'n droom was treinmachinist te worden), debuteerde hij als 18-jarige in de Folies-Bergères. Sedert het begin van de jaren dertig tot nu trad hij in meer dan honderd films op. Hij vertolkte vooral personages met een ruw uiterlijk en een goede inborst. Met z'n doorgroefd gelaat, z'n typische diepe stem en z'n natuurlijke manier van spelen, bleef hij een enorme aantrekkingskracht uitoefenen op het - vooral Franse - publiek. Naast de creatie van Commissaris Maigret in verscheidene Simenon-verfilmingen, werd Gabin vooral beroemd om z'n vertolkingen in o.a. «La Bête humaine», «Le clan des Siciliens», «Qual des brumes», «Les Grandes Familles» en «Les Misérables».

«THE OBSERVER», samen met «The Sunday Times» het invloedrijkste Britse weekblad, is op 24 november 1976 opgekocht door de Atlantic Richfield Oil Company in Los Angeles. «The Observer Ltd.», de vroegere eigenaar van het 185 jaar oude zondagsblad, hebben 90 procent van hun aandelenpakket van de hand gedaan. Reeds geruime tijd had het blad af te rekenen met financiële moeilijkheden die voortvloeiden uit een daling van de advertentie-inkomsten en van de oplage (momenteel nog 700.000 exemplaren), en te hoge drukkosten. De stijl van «The Observer» is bezadigd en zijn politieke opstelling varieert van progressief waar het rassenkwesties betreft tot liberaal en conservatief ten aanzien van binnenlandse problemen. De Atlantic Richfield Oil Company heeft beloofd geen verandering in het redactioneel beleid te zullen aanbrengen.

Een RESOLUTIE OVER DE MASSAMEDIA, die door de Derde-Wereld-landen ingediend en door de Sovjet-Unie verdedigd werd, is op 29 november 1976 door de algemene UNESCO-conferentie in Nairobi (Kenia) doorverwezen naar de volgende vergadering in 1978. De Verenigde Staten en enkele Westeuropese landen hadden fel gereageerd tegen een

passage die stelt dat «staten verantwoordelijk zijn voor de activiteiten op internationaal gebied van alle massamedia die onder hun jurisdictie vallen». De westerse landen oordelen dat deze passage een poging tot beknotting van de persvrijheid inhoudt. Wel werd - net zoals op de vergadering van de niet-gebonden landen in augustus 1976 in Colombo - beslist een onafhankelijk PERSAGENTSCHAP VOOR DE DERDE WERELD op te richten, teneinde een halt toe te roepen aan de greep die de westerse landen hebben op de informatiekanaalen van de niet-socialistische wereld.

De meerderheid van de Nederlandse Tweede Kamer heeft zich op 1 december 1976 uitgesproken voor het verdwijnen van de STER-RECLAME van 19 uur op het Nederlands TV-scherm. De regering kreeg tevens de opdracht om de gevolgen van het geleidelijk geheel afschaffen van de beeldbuisreclame te onderzoeken. Het voorstel van Minister van Doorn om het lidmaatschap van een omroepvereniging los te koppelen van het abonnement op de omroepbladen werd door de Kamer echter afgewezen.

Robert Gillon, voorzitter van de federatie van de metaalbewerkers van de provincie Luik, werd aangesteld als directeur-generaal van het dagblad «LA WALLONIE». Hij volgt Robert Lambion op, die in september op rust ging. Sinds de oprichting van het blad in 1919 was de directeur-generaal steeds ook voorzitter van de Luikse federatie der Metaalbewerkers. De voorganger van Lambion was de gekende Waalse federalist en stichter van de MPW (Mouvement Populaire Wallon), André Renard.

Uit een antwoord van de Minister van Cultuur - Rika De Backer - aan de Nederlandse Cultuurraad blijkt dat de BRT in 1976 meer dan 16 miljoen Fr. heeft besteed aan de PRIJZEN van SPEL- EN QUIZPROGRAMMA'S. De Minister is echter van oordeel dat prijzen voor dergelijke programma's «onontbeer-

lijk zijn vermits zij een wezenlijk element voor inzet en spanning vormen». Bovendien werd voor deze geldprijzen vaak een bercep gedaan op derden (o.a. Gemeentekrediet, Nationale Loterij, enz.).

Het weekblad «LA GAUCHE» bestaat 20 jaar, het Vlaamse zusterblad «Rood» 8 jaar. Beide weekbladen, uitgegeven door de Revolutionaire Arbeiders Liga (RAL), verschijnen vanaf 1 januari 1977 in een nieuwe formule en op 12 bladzijden.

Adverteren in dit nummer

Standaard Boekhandel	13
Acco	19
Philips	24
Politiek Alternatief	26
Cinama	42
Cabay	45
Luvox	48
Delgay	52
Allumalux	56
Concentra	58
Inelco	65
Columbia	66